

степенъ на разказанитѣ факти и публикуванитѣ документи и въ качеството си на такъвъ, ще дадемъ нѣколко обяснения.

Документитѣ. Първия документъ е програмата на вѣстникъ „Знаме“, който замѣсти вѣстникъ „Независимостъ“. Този документъ е по-важенъ въ биографическо отколкото въ историческото отношение. Отъ него ясно се вижда до каква степенъ се е развилъ въ политическитѣ си възгледи и публицистически маниери бившия редакторъ на Браилската „Дума“. Добръ е направилъ биографа, че е вмѣстилъ прѣдмѣтния документъ, защото съ него е хвърлилъ силна свѣтлина върху умствения прѣвратъ, който е станалъ въ душата на поста-революционеръ. Отъ документа се вижда, че Ботевъ не е вече нито Парижки комунаръ по идея, нито руски нихилистъ, нито германски социалистъ, а чистъ (фино) български революционеръ. Знамето му е чисто българско, е знамето на Левски, Каравеловъ и Кънчевъ.

Втория документъ е писмото на Ботева до Драсова въ Лайпцигъ, датирано отъ 20 януари 1875 год. Този документъ еднакво важи и въ историческо и въ биографическо отношение. Въ историческо отношение той значи много, защото хвърля силна свѣтлина върху положението на Каравеловия Централенъ Български Революционенъ Комитетъ прѣзъ 1874—1875 г. и неговитѣ (Каравеловитѣ) възгледи, които искалъ да прокара прѣдъ общото събрание на българското съзаклатие слѣдъ обѣсването на *Васили Левски* и заточението на Атанасъ *Узуновъ*. Въ биографическо отношение този документъ значи много, защото Ботевъ, редактора на „Знаме“, противорѣчи Ботеву, Одесския гимназистъ скандалистъ и героя на Браилскитѣ и Галцки мръсни механи“. Въ Одеса и Браила той проповѣдвалъ: „бѣдностъ не порока“ (сиромашията не е прѣстѣпление); а въ Букурещъ, въ качеството си членъ на привременното българско революционно правителство, той обръща на опакъ листа; пише Драсову: „*Сиромашията е прѣстѣпление*“. Сжщо отъ документа се вижда като какво поведение ще държи спрѣмо Каравелова, чловѣка, който напустна по свѣтлитѣ на *Напайотова Хитовъ* и Драсовъ Букурешкото българско училище и се тури въ главѣ редакцията на новия, революционенъ органъ „Знаме“. Въ историческо значение още по тази причина много значи този документъ, че той показва и опрѣдѣля лицето, което замѣсти Атанаса *Узуновъ*, — показва и опрѣдѣля лицето: *Стефанъ Стамболовъ*, който застъпи мѣстото на *Левски*, Кънчева и Атанаса *Узуновъ* въ организацията на съзаклетническитѣ комитети въ *Българско*. Съ публикуването на този документъ, биографа прави голѣма услуга на бѣднѣщитѣ български историци и биографи. Върваме, че всѣки историкъ и биографъ ще се спре повече върху този документъ, както ботаника или зоолога се спира върху отдѣлнитѣ фази на развитието, било у растението, било у амфибията. Лично ние крайно благодаримъ биографу за публикуването на прѣдмѣтния документъ, защото чрѣзъ него узнахме настроението и отношението на хората единъ къмъ други, отъ привременното българско правителство въ края на 1874 година и въ началото на 1875 година.